

JAN KŘIPAČ / 11. 1. 2016

Piknik

Výrazný vstup pražského Činoherního klubu na uměleckou scénu šedesátých let nemohl zůstat bez vlivu na český film. Režiséři začali do svých snímků obsazovat stále populárnější členy hereckého souboru. Došlo i na filmové adaptace některých inscenací: kromě Pensionu pro svobodné pány Jiřího Krejčíka to byl zejména Piknik zakladatele divadla, Ladislava Smočka.

Piknik byl pro Činoherní klub stěžejní inscenací. Smoček připravil text své hry pro nastudování ve Státním divadelním studiu, kde tehdy působil. Na podzim roku 1964 se během zkoušek utvořilo jádro budoucího souboru. Premiéra *Pikniku* v únoru 1965 oficiálně zahájila činnost Činoherního klubu, který fungoval pod zastřešující organizací SDS. Inscenace se (po obnovené premiéře v roce 1972) udržela na repertoáru až do konce sedmdesátých let.

Smoček svůj text vystavěl na jednoduché zápletce: skupina pěti amerických vojáků pronásleduje na odlehlém tichomořském ostrově oddíl japonské armády. Po vyčerpávajícím pochodu přenocuje na palouku uprostřed džungle. Když se z lesa začnou ozývat podezřelé zvuky, vydá se velitel čety na průzkum. Mezi zbylými vojáky eskaluje napětí, které vyústí do otevřeného konfliktu.

Hra se s přibývajícím časem stává soustředěnou úvahou o lidské přirozenosti. V mezních situacích (válka, prales) se chování protagonistů přestává řídit společenskými pravidly a podléhá stále více vrozeným instinktům. Důležitým prvkem celého příběhu je okolní divoká příroda, která tvoří prostorový rámeček a zároveň významový kontrapunkt k vlastnímu ději.

První inscenace Činoherního klubu zaujala širokou veřejnost. Plán na zfilmování *Pikniku* vzešel záhy od barrandovské tvůrčí skupiny Šmída – Fikar. Projekt byl schválen do výroby ještě v roce 1965, nicméně samotná realizace se neúměrně dlouho protáhla.

Debutující Ladislav Smoček režíroval snímek spolu se zkušenějším Vladimírem Sísem. Ten měl za sebou již čtyři celovečerní filmy, včetně válečného dramatu *Akce Kalimantan* (1962), odehrávajícího se rovněž v Tichomoří. Natáčení *Pikniku* probíhalo zprvu na jednom dunajském ostrově poblíž Bratislavy. Avšak tamní podmínky se ukázaly být pro kýžený výsledek naprosto nevyhovující: kombinace střeoevropských a umělých rostlin nedokázala nahradit autentickou tropickou flóru a trvale deštivé počasí neumožňovalo natáčet v noci s jasnou oblohou (což byl jeden z požadavků kameramana Stanislava Miloty). Navíc došlo k záplavám, které zničily připravené exteriérové dekorace filmu.

Vedoucí tvůrčí skupiny Bohumil Šmída tak ke své nelibosti (viz jeho paměti *Jeden život s filmem*) vyjednal natáčení v Kambodži. Štáb se přesunul do okolí Sihanoukvillu na jihu země, kde za pouhý týden v tropické džungli realizační práce dokončil.

V hereckém obsazení došlo oproti původní inscenaci k některým změnám: Františka Vicenu v roli zmizelého četaře Crackmillera nahradil člen Východočeského divadla v Pardubicích Milan Sandhaus a místo Jana Kačera byl do role desátníka Burdy obsazen jiný stálý člen Činoherního klubu, Pavel Landovský.

Po návratu do Prahy byl film podle technického scénáře, napsaného Vladimírem Sísem, sestříhán. Výsledná podoba odráží jak divadelní (rozvržení postav do hloubky pole), tak klasicky filmový (rozzáběrování do detailů) způsob inscenování. V obou případech nicméně zachycuje vynikající hereckou poetiku Činoherního klubu. Snímek měl premiéru v březnu 1968, měsíc před *Pensionem pro svobodné pány*. Zůstal jedinou filmovou režii Ladislava Smočka.

Piknik uvede kino Ponrepo 20. ledna v 17:30.

Piknik (ČSSR 1967), scénář a režie: Ladislav Smoček, Vladimír Sís, kamera: Stanislav Milota, hudba: Jan Klusák, střih: Miroslav Hájek, hrají: Jiří Hálek, Milan Sandhaus, Pavel Landovský, Josef Somr, Miroslav Macháček. 67 min.